

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marți, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 5 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru strălămate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 43.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru
de-care publicare.

Revista politică.

Sibiu, în 7 Noevre.

Maniera politicilor era și este a prezenta lucrurile în afară în colori, cât se poate numai de frumoase. Mai ales situațiunea internă, cu provocare la liberalele legi dela noi, se zugrăvea cu colorile cele mai vii, făcînd din Ungaria un Eldorado al fericirii pămîntesci. În timpul din urmă începe a se face lumină și în privința aceasta. Un corpondente al diarului „S. D. Tagblatt” de aici comunică acestui diariu unele lucruri de interes, pe cari le punem sub ochii cetitorilor nostri după traducerea „Gazetei Transilvaniei”.*)

Eată ce scrie numitul diariu:

„Existența Ungariei ca stat este o mare problemă, căci a se lupta în contra curentului panslavismului, pangermanismului și panlatinismului și în această luptă purtată fără de soți nu numai a se menține, ci a merge tot înainte ca luptătoriu entusiasm al culturii europene, este un lucru greu, este o problemă grea. De această soartă are maghiarismul parte” — Astel suspină „Nemzet” (Nr. 288) într’un foileton intitulat „Ungaria înaintea streinătății”, în care se plînge amar asupra unei cărți publicate mai dăunădile în limba franceză. Un capitlu al acelei cărți: „De la barbarie des Hongrois et des Turcs, esquisse dediée aux Valaco-Roumains” descrie apăsarea Românilor prin Maghiari cu colorile cele mai vii.

Foiletonistul George Lucács caută să arate, că acele acușțiuni sînt nedrepte și nefundate și dîce între altele: „Statul în procederea sa contra naționalităților sale în baza potestății sale nu este restrâns după drept prin nimic, dar este o limită morală și aceasta este indicată de principiul ecuității. Și potestatea statului unguresc n’a trecut un paș peste limita pusă de ecuitate în tractarea naționalităților. Și totuși din nenorocire se află persoane între naționalitățile, ce trăiesc în patria noastră, cari înțelegîndu-și rău interesele lor ne întreprupt sumuță în contra maghiarilor și se silesc ca să zugrăvească Ungaria în streinătate cu colorile cele mai negre. Ar fi foarte trist, dacă țările streine ar ceti tot numai cărți cu asemenea tendențe despre Ungaria” — dar apoi G. Lucács se mîngăie cu produse literare ca ale lui Ambros Neuman Nemenyi, dîcînd: „doamne multămescu-ți, că dî cu dî se înmulțesc operele acele, cari arată adevărata

*) Cităm isvorul chiar și la traduceri, căci noi nu sîntem de părerea altora. Red.

Ungarie înaintea streinătății”. Toată naivitatea Maghiarismului față de aspirațiunile juste ale cetățenilor se manifestează în cuvintele aceste: „De unde vine ura aceasta națională? Statul unguresc nu atinge nici cu un deget comoara, ce este fiecăruia mai scumpă, naționalitatea (sic.) Cu toate acestea ura se arată numai la singuratici, pe cînd majoritatea cea chibzuită este lipsită de ori ce ură spre onoarea ei, dar și aceea ură nu o putem privi decît de un sentiment de supranaționalism. Totul este „șovinism”.

Din aceste cuvinte poate o mulțed, pe care parte este șovinismul național. Lucru ciudat că acum vin din ce în ce mai mulți cetățeni de clasa a doua la ideea „rătăcită”, că și din partea statului mania maghiarisării trece peste marginile cuvîntului și ale rațiunii. Aceasta o arată două întemplări din timpul din urmă: protestul a 37 părinți în contra procederei maghiarisătoare a gimnasiului de stat din Fiume și rezistența jidovilor în contra statutului proiectat de ministrul cultelor despre purtarea matriculelor israelite. Puiul iubit al Ungariei, mărgeaua Adriei, Fiume, cînd s’a restituit dualismul, a cerut înțelepțesce prin pact să i se garanteze în toată regula întrebuițarea nelimitată a limbei italiene în toată viața sa publică.

În decursul anilor înțelepciunea de stat maghiară și sufletul poporului maghiar ne-a arătat atîta antipatie în contra elementului italianesc, ca în contra celorlalte. Cu toate aceste voiesc acum să maghiarizeze prin scoală și acest oraș litoral, asupra căruia se poate dîce că năvălesc Croații. Guvernul denui profesori maghiari, cari cum se dîce ar sci italianesce și introduse manuale maghiare, cu toate că se stabilise ca la gimnasiul din Fiume să fie limba de instrucțiune limba italiană. La începutul anului scolastic s’au plîns 37 părinți la magistratul urban despre regresul gimnasiului și au învînit administrațiunea instrucțiunii de stat, că și a călcat cuvîntul. Firesce această procedere „nepatriotică”, adevă rezistența Fiumanilor în contra maghiarisării, a provocat o furtună în presa maghiară.

Fiumanii, ca oameni înțelepți, într’o ședință a municipalității chemată special spre acest scop au luat o rezoluțiune, prin care resping toate insinuațiunile relative la schimbarea sentimentelor lor, arătînd alipirea lor de Ungaria și de nobila națiune maghiară. Aceasta mai îndomoli încâtva jurnalistica din capitală. Comisiunea magistratului din Fiume a aflat plînsuarea părinților întemeiată și în sensul aceleia, se va remonstra la ministeriul instrucțiunii. Fiind că nu e vorba de sasii din Ardeal, de români

sau de slovaci, firesce ministrul Trefort va desavua zelul cel prea mare al apostolilor maghiarisator din Fiume.

Nu mai puțin supărați sînt Evreii din cauza măsuri excepționale a ministrului de culte privitoare la purtarea matriculelor. Sub cuvînt, ca să se delature abuzurile în purtarea matriculelor ministrul cere, ca comunitățile evreesce să numească funcționari deosebiți, cu o calificățiune oarecare destul de mare, cere să fie examinați de către autoritățile municipale. Aceasta ar învoalve negreșit un amestec direct în autonomia comunelor jidovesci, de aceea președintele cancelăriei israelitice centrale din Pesta a refuzat de a lua parte la discușiunea memoratului statut. Scopul principal al măsuri intenționate de ministrul este, că matriculele Evreilor să fie purtate numai în limba maghiară.

Două obiecte, cari vor fi instructive și pentru noi, s’au prezentat la dieta din Pesta: proiectul căsătoriei civile între creștini și evrei, și raportul ministrului de interne și de finance despre afacerea cu Ciangăii. Vom reveni.

Afacerea cu denumirea banului în Croația e tot neresolvată. În diarul „Agrar Zeitung”, deputatul Miscatovici pledează pentru denumirea unui bărbat eșit din popor. Ca cineva să poată fi băp, se recere, ca el să aibă minte. Și minte poate ave și cine nu s’a născut în porfiră și vison și n’a purtat guler de aur cu stele. Guvernul se vede că altfel rezonează.

Pacificarea în Serbia merge greu. Diarele ne aduc telegrame, care de care mai contrațicătoare.

Presupunînd că pacificarea e deja faptă implinită greutatea cea mai mare de acuma urmează încă. A îneca în sânge o revoluție, nu e tocmai lucru greu. Tot trimiți la trupe până cînd, ele și-au isprăvit lucru. Ce vei face însă după pacificare, aici zace greutatea.

Și cumă aici zace greutatea cea mai mare, ni o-a spus și diariul „Pester Lloyd” în numărul său de Duminecă.

Acest diariu ese din rezervă tocmai acuma, cînd se încep incurcăturile pentru Serbia. Resultatul final al rezonărilor celor dela „Pester Lloyd” e că Serbia nu va fi lăsată singură. Monarchia noastră va sări în ajutoriul Serbiei, chiar și cînd ar sta în fața unei mari puteri vecine, care a ațâțat mișcarea în Serbia.

Asupra acestui articlu vom reveni.

Călătoria principelui de coroană al Germaniei la Spania a făcut și face mare svon în lumea politică. Lucrul cel mai natural a fost răsboiul cu peana

FOIȚA.

Cristian Waldo

sau

CAILE NOROCULUI.

Roman de George Sand.

(Tradus din franțozesce de E. B.)

(Urmare).

Cristian se vîdu închis și paralisat de precauția înaiorului. O ceartă între ei asupra acestui obiect era iminentă, deși bine sciea că trecerea prin gaură era periculoasă. Cristian mai bucuros se mesura cu prăpastia decît unul din amicii cei mai escelenți, ce i-a trimis Providența....

Și, convins că aici abilitatea și precauție n’au să i fie de folos, de oare-ce el nu vedea la trei pași de desubtul său, copilul lacului incredințându-se minunei permanente a destinului său, se cobori în fugă spre prăpastie.

XIX.

Cristian sosi la castelul nou înainte de ce maiorul, care mai avea a da micii sale trupe ordini, putea face pe jumătate din aceeași distanță, ca să-l ajungă. El găsi porțile curților deschise și luminate ca de obicei în decursul festivităților. O mare mișcare neobicinuită. Nu erau dame frumoase im-

podobite și cavaleri frumoși pudrați, cari la sunetele muzicii lui Rameau, schimbau întelnuindu-se, reverențe mari sau surise grațioase; erau servitori grabnici, ducînd geamantane și încărcându-le în sănii. Mai toți oaspeții castelului se pregătiră de plecare, unii povestind cu glas lin prin coridoare, alții închiși în apartamentele lor odihnindu-se vr’o câteva oare, după ce dădură ordinele lor pentru călătorie.

Ce se petrecea oare? Lumea era așa de agitată, încât Cristian, încălțat cu cisme mari, cu capul gol, cu vesta spintecată și cu pete de sânge pe ea, cu cuțitul de vînătoare la brâu, nu făcu nici o senzațiune. Lumea îi făcea instinctiv loc, fără a întreba, cine este vînătorul acela întarziat ce părea a lua în asalt, hotărît a răsturna toate mai curînd decît a suferi o secundă de oprire.

Cristian parcursese așa galeria Vînătoarelor, unde vedea rătăcind fețe foarte agitate. Printre fețele aceste, el recunoscu pe unii, cari i se aretaseră la bal, de drept moștenitori presumtivi ai stăpînului castelului. Ei păreau foarte emoționați, se întrețineau încet, și se întorceau la tot momentul spre o ușă, din care păreau că așteaptă cu temere o noutate importantă.

Fără a le lăsa timp să-l examineze și să înțeleagă ce face, Cristian trecu ușa aceea, dîcîndu-și că probabilmente pe aci are să găsească aparta-

mentele baronului, însă trecînd o galerie îndestul de lungă el audea gemete grozave. El fugi în direcția aceea și intră într’o cameră deschisă, unde se află deodată față în față cu Stangstadius, care ședînd în linisce, cetea o gazetă, la o lampă mică, fără a pără că de puțin emoționat de vîietările grozavice, ce se audeau tot mai aproape și mai distincte.

— Ce-i? îi dîse Cristian luându-l de braț. Pe aici mergi la tortură?

Fără îndoală, Cristian, cu cuțitul a mîna, avea fisionomie puțin liniscitoare, căci vestitul geolog sări drept în sus și esclamă înspăimîntat:

— Ce-i asta? Ce vrei? Ce vorbesci de...?

— Apartamentul baronului? răspuse laconic tînărul june pe un ton așa de hotărît, încât lui Stangstadius îi trecu toată pofta de discuțatie.

— Pe aici! răspuse el arătînd spre stînga.

Și foarte mulțămînt a-l vedă depărtându-se, el își continuă lectura dîcîndu-și, că stăpînul castelului are bandiți ciudați în serviciul său, și că întelnesci în apartamentele sale oameni, ce n’au vră să-i întelnesci într’un colț de pădure.

Cristian mai trecu un cabinet și găsi o ultimă ușă incuiată. El o sparse cu pumnul. El ar fi spart în momentul acesta porțile iadului.

Un spectacol lugubru se oferi vederei sale. Baronul, sgduit de convulsiunile unei agonii teribile se bătea în brațele lui Iohan, lui Iacob, a medicului

în diaristică. Și natural a tot și aceea, ca Franca să-și arete sensibilitatea mai întâiu. Diarele franceze au și comentat călătoria aceasta, la care a răspuns și diarul de căpetenie al principelui Bismarck „Nord d. Allg. Zeitung“.

Acest războiu în presă nu însușă tocmai îngrigiri serioase. E caracteristic însă, că diarul german nu mai slăbește pe francezi cu însinuări de conturbarea păcii europene.

Cumcă acestei călătorii nu i se pot disputa scopuri și rezultate politice, e fapt.

După o corespondență din Roma a lui „Bud. Cor.“ principele de coroană va petrece o zi și o noapte în Genua spre a se întâlni cu regele Italiei Umberto. Aceasta o face la invitarea proprie a regelui Italiei.

Ca rezultate ale călătoriei se amintesc ridicarea Spaniei la rangul de putere mare, ridicare reclamată de Austria, la care acum nu se mai opune nici Englitera, și izolarea totală a Franței.

Cu un nebul este mai mult în lume. Un brutariu din Hagenan în Elsația, Curieu în 16 l. c. s'a dus în departamentul cultelor spre a împușca pe ministrul Jules Ferry. Fiind prins a spus, că e trimis de o societate de anarhiști secretă spre a împușca pe ministrul president. Cercetarea judecătorească a constatat, că are de lucru cu un fanatic de prima ordine.

Referințele dintre Franca și China devin pe zi ce merge tot mai încordate, încât erumperea unui războiu se pare a fi inevitabilă.

Ministrul de externe al Rusiei, Giers, conferează cu principele de Bismarck. Situațiunea internă a Rusiei preocupă întreaga presa europeană. Și Europa, de când cu alusiunile Contelui Kálnoky în delegațiunile ungare, a devenit și mai curioasă. Diarul Standard reproduce o întrevorbire a unui diplomat engles cu generalul Loris-Melikoff: Eată ce ăce acest diplomat:

„Sciți, ăce generalul, că acum pe urmă poliția a isbutit să aresteze, la Kharcov, pe Vera Philipova care a putut să scape până aci de toate cercetările. Această Vera Philipova era capul comitetului executiv. E o jună îndestrată cu facultăți estraordinare, cu un entuziasm esaltat pentru ideile sale politice, de care se glorifică mai mult de cât le ascunde.

Vei fi auzit negreșit vorbind de progresele esagerate ale nihilismului în armată și de arestările de ofițeri în Caucaz. Adevărul e, că Vera Philipova, vădând că propaganda în popor nu isbutea, țărani în mai multe rânduri reușind a pune mâna pe conducători pentru a-i da autorităților, concepu proiectul estravagant de a pregăti o resoală militară. Alegând sudul Rusiei drept câmp al întreprinderilor sale, ea începu cu o altă Doamnă nihilistă să întoarcă mințile ofițerilor în garnisoană în această regiune și aceste două femei isbutiră a face pe mulți să uite datoria lor, mai cu samă în regimentul din Mengrelia, atunci în Tiflis.

Numărul ofițerilor arestați se ridică la 40 și toți fac parte din clasa, pe care noi, Rușii, o numim Burboni, oameni, cari nu se rădic de loc asupra mojiilor prin educațiune și prin știință.

Nihilistii au perdut pe mulți din membrii lor cei mai influenți în cei din urmă doi ani și arestarea Verei Philipova este pentru dănsii o lovitură din cele mai puternice. Ei privesc acum pe Lavroff ca șef al lor, dar el trăiesce la Paris, unde sunt întruniți principalii săi asociați. În Rusia, nihilistii sunt

și a preotului Akerstrom. Aceste patru persoane abia aveau putere a-l opri să nu se asvêrle din pat, ca să se prăvălească pe podile. Criza, în care se afla era așa violentă, și oamenii din pregiurul său așa ocupați, încât n'auziră sgomotul, ce-l făcu Cristian la intrarea sa, ei nu se întoarseră decât în momentul când moribundul, a cărui față era îndreptată spre Cristian, esclamă cu un accent de spaimă imposibil al descrie:

— Eată... eată... eată... frate-meu!

Tot odată, i se contractă gura, dinții îi mușcară limba, de stropea sânge. El se asvîrli înapoi cu o mișcare așa repede și violentă, încât scăpă din mâinile ce-l țineau, și cădu cu capul înapoi spre perețele alcovului său, cu un sgomot îngrozitor. El era mort.

Până ce preotul, medicul și cinstitul Iohan schimbară îngroziiți cuvântul suprem: A isprăvit! Iohan, conservându-și o prezență de spirit estraordinară, privise și recunoscuse pe Cristian. Atenta-tul din Stollborg, a cărui rezultat îl aștepta de o oară cu atâta nerăbdare, fără a pute părăsi pe moribundul, n'a reușit dară. Iohan se simțea perdut. El n'avea pentru sine, în momentul acesta altă scăpare decât fuga; având să facă mai târziu noului stăpên submisiunea sa, sau să cerce a se desface cu ajutorul complicilor săi, cari remaseră. Ce ar fi și hotărît, el nu cugetă decât la scăpare; Cristian însă îl imbulzea prea de aproape ca să fi

acum împărțiți într'o mulțime de grupuri împrăști-ate, toate mai mult sau puțin neatârinate și lucrând izolate, fără nici o direcțiune generală.

Nihilismul este o boală, cancerul moral al epocii noastre. El nu poate să fie suprîmat de odată. Negreșit că nici o măsură nu este în stare de a împedea atentatele izolate. Dacă pun mâna pe un pistol și trag asupra dtale, cine poate să împedea lovitură? Nici un suveran nu e la adăpost de glonțul asasinului, care lucrează singur. Dar se poate supraveghia de aproape conspirațiunile și un al doilea 1 Martie n'ar pute să se reproducă ađi.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Roman“.

Gurariului, în 5/17 Noemvre 1883. On Dle redactor! Comuna noastră a devenit în zilele din urmă obiect de discușiune în presa din Sibiu. Așa am cetit și în Nr. de Joi al foaiei „Sieb. d. Tageblatt“ o notiță asupra locuitorilor din susnumita comună, al cărui cuprins e de natură a-i înfățișa pre aceștia ca pre unii, cari se opun dispozițiunilor judecătorești, și sînt gata a inscena revoluțiune periculoasă pentru liniscea publică și siguranța „pacinicilor“ conlocuitori Sași! Pentru orientarea on. public cetitoriu voiu nota punctele mai marcante în afacerea diu cestiuine, ca să se vadă, cari sînt atacătorii, și cine sînt cei atacați.

Comuna românească Gurariului a purtat în deceniile din urmă proces cu comuna Cristian, în majoritate săsască, pentru un complex de pădure, care se întinde dela poalele munților până aproape în comuna Gurariului.

Pe timpul cât a decurs procesul, pădurea în litigiu a fost pusă sub sechestru.

De un an încoace s'a răspândit printre oameni faima, de oare-ce oficios încă nu ni s'a fost publicat, că comuna Gurariului ar fi perdut procesul.

Secuestrul însă nu s'a ridicat nici până ađi, și Cristianul încă nu e pus judecătorește în posesiunea locului de controversă.

Cu toate acestea în ziua de 8 l. c. st. n. se pornesc Cristiereni cu satul, bărbați și muieri înarmați cu pușci și săcuri, pe drum însoțiți de 25 gendarmi; trec prin mijlocul comunei Gurariului dealungul spre locul de controversă, se năpustesc asupra pădurei tăind fără cruțare tufișul, din care constă pădurea.

O grupă de Gureni merg pe același drum, unii se și vadă de vite la sălașe, alții se taie lemne în pădurile lor. Cât i ochesc Sasii năvălesc asupra-le amenințându-i cu arma.

Norocul, că s'au aflat și între Cristiereni oameni așezați, căror le a succes să încungiuire escesul. În aceeași ținută marțială se reintorc Sasii de cu seară prin comună, ocupă drumul diupreună cu gendarmii cari, întrebați fiind de scopul venirii lor, declară, că sînt ordinați aici pentru siguranța Cristierenilor ad. să apere pe cei mulți și înarmați, contra celor puțini și cu mâinile goale. Îți era greu a te străcura pre strade printre acea mulțime formidabilă.

Dar nici cea mai mică ceartă ori gâlceavă nu s'a întâmplat în butul celor, cari poate o ar fi dorit!

putut fugi, el îl prinse în pragul ușei de gât cu o forță, încât miserabilul, palid și nădușit cădu în genunchi rugându-se de iertare.

— Stenson! îi ăce Cristian, ce ai făcut tu cu Stenson?

— Cine ești dta domnule, și ce faci? esclamă preotul pe ton sever. Într'un moment așa solenel ca acesta, în fața unui om, a cărui suflet tocmai apare înaintea tribunalului suprem, dta comiți un act de violență?

Până ce vorbise preotul, Iacob se încercă a desface pe Iohan din înceștirea lui Cristian; însă stadiul escitațiunei supreme, în care se afla tinerul june, îndoi forța sa naturală, tustrelele persoane de față nu-l putură scăpa.

Mai îndată intră Stangstadius, atras de sgomot, făcând cale moștenitorilor lacomi a afla adevărul stărei baronului, și domesticilor ce pândiseră și veniră acum să auză ultimul gemet a moribundului.

— Cine ești Dta, domnule? repetă preotul, din partea căruia Cristian se lăsase de voie bună să-ia armale, însă fără să-și lase victima sa din mâni.

— Eu sînt Cristian Goeffle, răspunde el atât din milă pentru bieții moștenitori, cât și din prudența aflându-se în societatea lor; eu viu aici din partea dlui Goeffle, a rudeniei și amicului meu, să reclamez pe bētrânul Adam Stenson, pe care miselabilul acesta poate că l'a omorît.

— Omorît? esclamă preotul îngrijindu-se.

În ziua următoare, 9 l. c. vin Cristiereni însoțiți de gendarmi cu carăle șirag, pentru ca să se ducă acasă lemnele tăiate.

Gureni i însoțesc pe drum, taie unii lângă alții — nu în carne vie, ci lemne, și pe seară se reintorc în bună ordine și unii și alții cătră casă.

Nici un esces, nici un craval nu s'a întâmplat! S'au tras însă clopotele la biserică, pentru că murise oare cine în seara premergătoare.

Sasii vor fi cređut că noi tragem, pentru că... a murit dreptatea.

Motiv suficient pentru ei de a introduce investigațiune asupra acestui fapt.

În ziua următoare, 10 l. c. sosesc deci în comună o comisiune micștă din Sibiu, constatătoare din domni dela Tribunal, pretură și comitat, ca să erueze aceea ce... n'a esistat.

Dar norocul, că nu s'a constatat nici un mort nici barămi un rănit în ambe comunele: toți în viață, totul în completă linisce.

Numai câinii blehneau prin curți ca pre la stină auzind tropotele bărbaților siguranței publice și vădând atâtea fețe străine din Cristian, membrii primăriei, cari însoțiți de gendarmi vizitară până seara târziu curțile pacinicilor Gureni!

Acum s'a încheiat actul I al dramei, și Duminecă a fost pausă.

Luni în 11 vin vecini noștrii ear la noi, trec fără pic de gâlciavă prin comună în sus cătră pădure.

Într'aceea se apucă oamenii rânduți spre acel scop, să curățe un părau, care esundând vara în timp de ploae, face stricaciuni în comună, eșind din alvia sa și apucând pe stradă.

Sasii sosiți aci, ar fi putut trece părau și fără podișor; dar unii dintre gendarmi, pe semne să arete, că dănsii n'au fost cu totul de prisos, în hiperzelul lor de a oferi asistența, încep pricină cu oamenii, amenință, aleargă în sus și în jos după muieri și copii, până ce se aruncă lemnele de pod preste olaltă, ca să poată trece bunii noștrii vecini mai comod cătră casă. Alți gendarmi cutrieră comuna de-arëndul intrând prin curți și servind de gardă sasilor, cari luau în scris lemnele de prin curțile oamenilor, ca și când arborii Cristierenilor ar cresce investiți cu sigilul comunei!

N'au fost cruțați nici preoții noștri de aceste visite suspiciunătoare!

În atare învălmășală nu e de mirat, dacă se vor fi aflat și indiviđi de aceia, cari n'a mai putut suferi o astfel de procedere neomenoasă și desprețuitoare. Sbirături, împunsături cu baioneta, plesniri cu biciul, vaiete, sbărnațuri de petri pe o parte și pe alta; în urma acestora mici lesiuni corporale în ambele tabere: iată întreagă scena războinică. O privelisce mai mult comică de cât serioasă! Atâta a fost totul.

Cristiereni fac însă capital politic din această hărțăitură. Ei alărmează tribunalul, oficiul comitatens, ministerul, Sibiuul și întreagă țeara prin presa și prin deputațiuni ostentative. Dar tac tăcerea pescelui asupra faptelor penibile comise de ei în comuna lor, pe drum și hotar contra Gurenilor. Cam de vre-un an adecă, și mai bine, în perioade anumite au arătat ei — Cristiereni — cum sciu aplica principiul creștinesc de iubire cătră deapropo pe prin aceea, că au năvălit lotresce ziua noaptea asupra Gurenilor, când treceau prin comuna Cristian

— O! el este capabil de aceasta! esclamară la rëndul lor moștenitorii, cari erau pe Iohan.

Și fără de a se mai ocupa de incidentul acesta, ei se imbulzeau în jurul scumpului reposat înădușind pe medicul cu mulțimea lor, copleșindu-l cu întrebări avide, și delectându-și ochii la spectacolul acestei fețe hidos desfigurate, ce îi înfricoșă și acuma încă, cu toate că se bucurau.

Ei nu deschiseră rândurile lor cu respect decât înaintea impasibilului Stangstadius, care venea, cu o oglindă, să facă ultima probă, ăcând că medicul este un măgar incapabil să constate decesul. De ar fi fost Cristian la rëndul său mai puțin ocupat, el ar fi auzit mai multe voci ăcând: „Nu mai rămâne speranță?“ pe un ton care ăcea: „Numai de ar fi în adevăr mort!“ Cristian însă nu gēdea la moștenirea sa; el voia să vadă pe Stenson, el provocă pe Iohan să-l facă să apară îndată sau să-l conducă însuși la moșneag.

— Lasăte de omul acesta, îi ăce preotul; Dta îl sugrumi, și el nu este în stare a și răspunde.

— Eu nu-l sugrum nici decum, răspunde Cristian, care în adevăr, se îngriega cât putea să nu compromită viața aceluia, dela care voia să stoarcă destăinuiri.

Într'aceea vicleanul Iohan profită de bunele intențiuni ale dlui Akerstrom. Nevoind să vorbească, el se făcea ca și când ar leșina, și preotul înfruntă pe Cristian pentru brutalitatea sa, precând

spre Sibiu. S'au întemplat de au luat pe piele și Orlăteni în greșală, că ar fi Gureni. Acte asupra astorfel de fapte se află depuse și la judecătoria. Cei mai mulți însă dintre cei bătuți au ramas cu ce au căpătat din cauză că, neputând dovedi, s'a indoit de rezultat; de aceea au tăcut și rabdă.

Chiar în momentul, când scriu acestea, comunicațiunea noastră cu Sibiu o facem ocolind prin Ploplaca și Rășinari.

„*Traurig, aber wahr*“ ar dice Germanul. Eu însă încheind, îmi exprim convingerea, că prin rapoarte eronate la diuare, prin mistificarea adevărului și alarmarea publicului mare nu se va restabili ordinea; de asemenea nici prin gendarmi, nici prin miliție, nici prin comisuni investigătoare nu se va statornici pacea între două comune vecine, avise în urma situațiunei lor topografice a trăi în linise și bună înțelegere una cu alta în interesul bine priceput al ambelor. De oare ce adevărul acesta nu-l putem ascunde nici noi Gureni, precum nu'l pot nega nici cristierenii, că „drumul cel mai bun al Gurenilor către Sibiu duce prin Cristian, ear calea cea mai scurtă și unică spre munții și pădurile Cristierenilor duce prin... Gurariului.“

Un iubitor de pace.

Din camera României.

(Urmare.)

Din acest punct de vedere observ ceva curios în istoria noastră — și de aci iar o digresiune. Se formează un stat mare: Statul imperiului Româno-Bulgar, care sciiți cu ce strălucire și a făcut aparițiune în lume, ale cărui destinate au fost scurte, însă glorioase, care nu a cădut din împregiurări interioare, dar din cauza unor împregiurări străine. Dacă această nenorocire, căderea acestui imperiu, nu s'ar fi întemplat, civilizațiunea poate, că ar fi prins demult rădăcini în valea Dunărei, și din valea Dunărei, în orient.

Pacea lumii ar fi fost asigurată prin acel imperiu. Artele, comerțul, industria lumii nu ar suferi, căci nu trebuie să se uite că în valea Dunărei se apăra Constantinopole și Dardanelele, căci de câte ori armata de invasiune a isbutit să intre în văile Rumeliei, războiul se considera ca sfârșit. Lucrurile s'au petrecut astfel; poate că și aceasta intră în secretele providenței. Dar nu e mai puțin adevărat, că istoria și-a făcut datoria, și dacă nu se vęd rezultatele, pricina este o boală. Una din aceste boale a fost și invasiunea turcească, care a compromis în orient orice dezvoltare istorică, și ați, după urma acestei invasiuni, suferă încă Europa. Dar aceasta trebuie să se sfârșească, trebuie să înceteze starea anormală și să și ia cursul natural. Existența imperiului otoman astăzi e sfârșită, numai prin minune și mai prelungeste viața condamnată: toți îi vęd sfârșitul: ceea ce preocupă pe fie care, este, cine va înlocui pe turci. De aceea fie-care vine și oferă serviciile sale, pentru ca să nu lase Orientul fără stăpâni. Tot o asemenea dorință a inspirat pe D. Kallay în discursul său. Orientul e de dorit să fie al orientalilor, pre basa programei românesce: ca fie-care naționalitate să se desvoalte, conform geniului său particular, în limitele sale etnografice. Dar să intrăm pe tărâmul practic.

Lăsând la o parte aceste vederi, cari nu pot sluji decât ca direcțiune pentru aspirațiunile noastre către un viitor depărtat, să vin la considerațiuni practice, cari stau în legătură cu obiectul acestei interpelări.

La răsărit avem de vecin pe marele imperiu rus. Imperiul, care e supus sceptrului Țarului, dice marele învățat

Alecsandru de Humboldt, e mai mare decât discul lunii pline. Această țeară de o imensitate siderală, a ajuns și cu densitatea populațiunei sale în provinciile din Vest, după cum spune marele economist și publicist Leroy Beaulieu în cartea „L'empire des Tzars,“ să aibă aproape 50 locuitori de kilometru patrat. Are astăzi 100 milioane locuitori; după calcule sigure în 50 ani va avē 150 milioane. Pământul a devenit roditor! grație sistemului prohibitiv, ca să dice așa, al vămirilor sale a ajuns și mare țară industrială. Nu aveți decât să vă aduceți aminte de raportul dlui Aurelian din anul trecut, asupra esposițiunei din Moscova, că ultima observațiune a lui Leroy Beaulieu, grație Tchernozonului adecă fertilităței pământului negru, centru de gravitate al Rusiei tinde din ce în ce a se muta dela Nord la Sud. Între noi și această mare țeară nu există frontieră; militarii competenți spun toți că numai retrăgându-ne pe valea Siretului putem găsi o linie de apărare, adecă trebuie la un cas de rebel, să începem apărarea prin a lăsa în mâna vrăjmașilor jumătate din teritorul țerei noastre cu resursele sale și în oameni și în cele alte resurse.

Ce consecințe poate avē pentru viitorul nostru lipsa aceasta de frontieră defendabile despre această mare țeară. Dați-mi voie să vă fac o citațiune tot din acel autor.

„Impresiunea ceți lasă acest muzeu, în care un singur stat cuprinde atâtea tipuri omenesci, numai o hartă etnografică și o lasă în același grad. Culorile de abia au atâtea nuanțe cât își trebuie, ca să poți arăta fie-care neam cu o culoare.“

Înainte hărtilor lui Koeppen sau Rittich, ca și în muzeul Dochkof, și se pare, că în această țeară în care pământul și natura nēnsuflețită, au așa de mare unitate, nu e decât confusiune între rasele omenesci. Și puind și întrebarea cum a putut să intre în compunerea unui Stat politic atâtea rase diverse, eată cum esplică el acest fenomen:

„În imensul cadrilater cuprins între Oceanul înghețat și Marea neagră, între Baltica și Uralul, nici un obstacol care s'el despărta. În toată această câmpie nu există compartimente naturale cari servă de hotar și ca cadru popoarelor.“

Concluziunea, care trebuie să o tragem din aceasta, este că o națiune, care nu are fruntarii, nu este sigură de existența sa; și noi nu avem despre răsărit.

Dacă ne întoarcem în spre Dunăre vedem același lucru; și Rusia este puterea, care s'a opus ca noi să dobândim fruntarii științifice despre Bulgaria; avem fruntarii diplomatice, dar care nu ne pot servi de cât în timp de pace, căci resbelul sciiți că are de scop tomă schimbarea tratatelor, și prin urmare, nu o să încep prin a respecta pe acela care hotărăște hotarele.

D-lor, în cesțiunea orientului tot felul de lucruri curioase s'au petrecut; așa s'a vędut că un guvern era în relațiuni normale sau amicale, după cum se dice în diplomatică, ceea ce nu împedica pe naționalii acelor țeri, sub nume de voluntari, să se bată în toată regula. Au rămas cele ce s'au întemplat cu ocaziunea resbelului Sërbo-Turc ca un model de ceea, ce s'a chemat resbel oficios. (Va urma.)

Varietăți.

* (Dar preainalt.) Majestatea Sa regele s'a îndurat prea grățios a dărui comunității bisericesci catolice din Orlat un edificiu din proprietatea erariului militar pentru scopuri scolare cu condițiunea de a se cultiva la scoala înființândă pe lângă alte studii în special și limba maghiară.

* (Cas de moarte) În 15 Noemvre a. c. st. n. s'a mutat la cele vecinice *Demetriu Cosma*, paroch

gr. cat. și viceprotopop onorariu, în Feiurd. Fie-i țearina ușoară!

* (Clironomul Rudolf ca colaborator de jurnal.) În Viena apare o revistă lunară intitulată „*Mitteilungen des Ornithologischen Vereins in Wien*“ carea este distinsă prin conlucrarea prea înaltului moștenitor Rudolf. Alțea Sa își signează lucrările sale cu o *. — În numărul 9 a revistei a apărut din peana ilustrului autor un tractat intitulat „*Studii asupra paserilor răpitoare*“, care este în felul său o disertațiune de mare însemnătate și interes; cu toate că autorul o numesce foarte modest „o dare de seamă fără de însemnătate.“

* (Damele din Arad). Deschiderea scoalei de fete în Sibiu a produs cea mai bună senzațiune în Arad, unde — ni se scrie de acolo — în acest punct sântem în decadență. Mai bine de 30 de ani a existat aici un institut de domnișoare, al domnișoarelor Papp, care pentru că surorile conducătoare sciau românesce și aparțineau religiunei noastre, era considerat de pensionat românesc. Acolo s'a crescut întreaga generațiune de ați a doamnelor noastre din provincia aceasta. Din acel institut au eșit dame culte și românce zeloase, ca de exemplu însăși presidenta Reuniunei femeilor din Sibiu. În acel institut se propunea religia și gramatica română. Ați acel pensionat numai există. Câte sânt, profesază ideile ce domnesc și în politică, și părinții fetelor cu drept cuvânt trebuie să fie îngrijiți de viitorul copilelor lor în punctul naționalității. Ideea înființării unui institut de creștere pentru fete s'a ventilat și aici din momentul desființării celui amintit, dar realizarea tot nu s'a mai făcut. Să sperăm, că femeile noastre din Arad, pe cari trebuie să le ardă necesitatea unui institut național, nu vor întârșia a se ocupa de el. Femeile din Arad nu pot rămâne înderștrul surorilor lor din Sibiu. Care cunoasce damele române de aici scie, că tocmai în privința naționalității se disting foarte mult. Pe stradă, în familie, în societate, nici odată nu le auți vorbind decât românesce. Corespondențele lor le fac românesce, ceea ce nu putem afirma despre multe orașe din Ungaria, Transilvania și Bănat. „Familia.“

* (Reuniunea femeilor române din Brașov), cea mai veche dintre puțiunile reuniuni ale damelor noastre, va ține adunarea sa generală în 19 Noemvre st. n. după miațădi la 3 oare în sala de desemn a gimnasiunului român. Presidenta Reuniunei e dna Maria Secarean, secretar dl profesor Dr. Nicolae Pop. „Fam.“

Loterie.

Sâmbătă 17 Noemvre 1883.

Viena:	79	21	25	30	83
Timișoara:	6	34	71	65	90

Bursa de Viena și Pesta.

Din 15 Noemvre n. 1883.

	Viena	B-pesta
Renta de aur ung. de 6%	120.20	120.25
Renta ung. de hârtie.	85.25	86.80
Împrumutul drumurilor de fer ung.	138.40	138.30
Scrișuri fonciari ale institutului „Albina“	—	100.80
Datorie de stat austriacă în hârtie	78.60	78.70
Sorți de regularea Tisei	109.90	109.75
Galbin	5.72½	5.73
Napoleon	9.58	9.59
London (pe polița de trei luni)	120.50	120.55

servitorii nelinisești de soartea, ce-i aștepta, când răsbunătorii nedreptăților comise își vor începe oficiul lor, se arătară mult mai dispuși să apere pe Iohan decât să cedeze unui necunoscut.

Precând Iohan se vędu indestul de impresorat și indestul de spriginit ca să și reia obrășnicia sa, el își găsi încet, limba, și esclamă cu o voce răsunaătoare, ce domină tumultul apartamentului:

— Domnule preot, eu îți denunț un intrigant și un înșelător care, cu ajutorul unui roman infernal pretinde a trece aici de unicul moștenitor al baroniei!

Predați-mă dară răsbunării sale, Dvoastră care mă urțiți, adause el adresându-se către moștenitorii și acum când stăpânul nu mai este, Dvoastră nu veți mai avē pe nimenea să nimicească infamele machinațiuni a le dlui Goeffe; căci el a găsit pe acest cavaler de industrie, care se laudă a face să prevaleze dreptul său asupra tuturor drepturilor Dvoastră.

Dacă ar fi cădut fulgerul în mijlocul acestei adunări, el n'ar fi produs mai multă spaimă și uimire decât cuvintele lui Iohan, însă precum el aștepta, se operă o reacțiune subită și un cor de injurări și de blăsteme nădușiră glasul lui Cristian, pre care preotul îl provocă să se justifice sau să se esplice.

— Alungați-l! Alungați-l cu rușine! diceau cu vehemență verii și nepoții repositului.

— Nu, nu! strigă Iohan, spriginit de complicității săi, cari înțelegeau foarte bine că a venit diua destăinuirilor și că au să impună tăcere răsbunătorilor; să-l luăm prins. În turn! în turn cu el!

— Da da, în turn urlă baronul de Lindenwald, unul din moștenitorii cei mai lacomi.

— Nu, ucideți-l, esclamă Iohan riscând totul pentru tot.

— Da, da, aruncați-l pe fereastră! răspuse corul acestor pasiuni diavolești.

Și camera repositului deveni teatrul unei scene de tumult și de scandal, servitorii năvăliră asupra lui Cristian, care nu se putea apăra, căci preotul se era pus înaintea lui scutindu-l cu trupul său, și ju rând că mai bine să lasă să-l ucidă pe el însuși, înainte de a lăsa să se comită un omor în prezența dēnsului.

Medicul, Iacob și doi moștenitori, un bătrân și tinērul său fiu, se puseră pe lângă Cristian din respect pentru preot și din loialitate naturală; Stangstadius, sperând a linișci pasiunile prin autoritatea numelui său și prin elocvența sa, se repeșise între luptători; aceștia însă nu-l băgară în samă și se imbulziră spre Cristian, așa încât tinērul june, mai mult împedecat decât sprijinit de micul grup a slabilor campioni, să vędu pas de pas împins către fereastră, ce Iohan, cu ochi înflăcărați și cu gura spumegândă de furoare, tocmai o deschise, sberând,

ca să nu lase să se răcească beția de frică a complicilor săi.

Privind pe omul acesta îngrozitor, care lăpădase în sfârșit masca sa de umilință ipocrită și lăsa să se vadă tipul, instinctele unui tigru, preotul și medicul, uimiți de groază, fură cuprinși ca de o amețeață și cădură mai mult de cât se repeșiră asupra lui Cristian, până ce doi din mișșei cei mai resoluți îl prinseră drept de picioare, ca să-l arunce de dinapoi afară. El era pierdut, pe când maiorul Larrison, locotenentul, caporalul, dl Goeffe și cei patru soldați năvăliră în odaie.

— Respect înaintea legii! esclamă maiorul îndreptându-se către Iohan. În numele regelui, te areștez!

Și, predându-l caporalului Duff, el adause adresându-se către locotenent:

— Nu lăsa să iasă niminea.

Apoi în mijlocul unei tăceri de spaimă sau de respect, căci niminea nu îndrășnea în momentul acela a nu recunoasce autoritatea unui oficer de Indelta, Larrison, privind împregiur, vędu pe baronul nemișcat în patul său. El se apropiă, îl privi cu atențiune, își luă pălăria din cap dicend:

— Moartea este trimisul lui Dumnezeu! Apoi punându-și pălăria iarăși în cap adause:

— Dumnezeu să ierte pe baronul de Waldemora. (Va urma.)

Nr. 254. B.

[602] 3—3

CONCURS.

În urma încuviințării Preavenabilului Consistoriu din 21 Iulie a. c. Nr. 2454. B. se scrie prin aceasta, concurs pentru postul de capelan înființat lângă parochia bătrân în parochia Caila din protopresbiteratul Bistriței cu termen până la 30 Noembrie a. c. st. v.

Emolumentele împreună cu acest post sînt:

a) porțiunea canonică de 18 jurgăre 108 □°, al cărei venit anual este calculat la 200 fl. v. a. darea și ecivalentul pentru aceasta se va suporta din partea comunei bisericesci.

b) Venitele din funcțiuni, ce le va săvârși capelanul.

Doritorii de a ocupa acest post au de ași trimite suplicile lor instruite conform regulamentului congresuale din 1878 la subscrișul în Borgo-Dioseni până la termenul indicat.

Borgo-Dioseni, 26 Octomvre 1883. Oficiul protopresbiteral al tractului Bistriței în conțelegere cu comitetul parochial concerninte.

Ioan Buzdug m. p.,
adm. ppresb.

Nr. 374

[603] 2—3

EDICT

Domnica Balint (Söciu) din Cohalm (Rupea) pretura Cohalmului, domiciliată prin căsătorie în Merchiașa carea de 9 ani și jumătate a părăsit în mod clandestin pre legitimul său soț de căsătorie Nicolae Oncea din Merchiașa, fără a sci ubicațiunea ei până astăzi, e citată; ca în termen de trei luni de zile dela publicarea acestora, să se prezenteze sau în persoană sau printr'un apărătoriu pleni-potențiat spre acest scop înaintea subsemnatului for matrimonial căci altcum procesul divorțial urdit în contră-i din partea bărbatului ei, se va decide și în absența dîensei, conform legilor existente.

Cohalm 2 Octomvre 1883.

Forul matrimonial gr. răsăritean al protopresbiteratului Cohalmului.

Nicolau Mircea m. p.,
administrator protopopesc.

Nr. 401.

[599] 3—3

EDICT.

Maria Hudea nasc. Lăpădat de religiunea gr. or. din Hașfaleu, comi-

tatul Târnavei mari, carea de aproape cinci ani a părăsit cu necredință pre legiuitul său bărbat Zacharia Hudea din Daneș acelaș, comitat, fără a să sci ubicațiunea, se citează prin aceasta ca în termen de trei luni dela prima publicare a acestui edict, se se prezenteze înaintea subsemnatului scaun protopresbiteral, ca for matrimonial de prima instanță, căci la din-contră și în absența ei se va pertracta și decide procesul intentat contra-de bărbatul său.

Sighișoara, 24 Septembrie 1883.

Scaunul protopresbiteral gr. or. al tractului Sighișoarei ca for matrimonial de I instanță.

Renumitul

„ANTIRHEUMATICON“

a lui Dr în medicină Franz Heller pentru întrebuițare înternă, este unicul și cel mai sigur mijloc radical, care vindecă imediat și pentru totdeauna toate morburile de reumatism.

Prețul I fl. v. a. cu îndrumare de întrebuițare.

Deposit de vîndare la [607] 1—3

I. Csáky, Mediaș. (Transilvania.)

Cătră on. public român!

Subscrișul are onoare a aduce la cunoștința on. public român, că și-a deschis în casele Institutului de credit „Albina“, strada Măcelarilor Nr. 20

Prăvălia

cu cele mai fine mărfuri de spițerie.

Prin relațiuni mai de aproape cu fabricile sînt în plăcuta pozițiune a oferi cele mai moderate prețuri, rugând pe on. public român pentru binevoitorul sucurs.

Cu deosebita stimă

F. Klein,

[605] 2—2

Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 20.

Nr. 5786 — 1883 oiv.

[560] 3—3

Publicațiune.

În afacerea segregării hotarului Făgărașului pentru executarea înțelegerii, adevărată pentru începerea segregării și introducerea judecătorească în noua posesiune, asemenea pentru autenticarea lucrărilor de segregare se pune termen pe **24 Novembre a. c. la 9 oare înainte de amiază** la fața locului în casa magistratului din Făgăraș la care se convoacă toți proprietarii prin reprezentanții lor legali și prin publicațiuni în ziare.

Brașov, 4 Novembre 1883.

În numele tribunalului
Alecsandru Onaciu m. p.,
jude esmis.

TELEGRAMĂ DIN PARIS.

Noi am fost recercați, de a publica aceasta telegramă pentru speciala sa însemnătate.

Societatea de comerț franceză a deschis chiar acum în cetatea principală și reședința Viena o Filială a articolelor sale și vinde obiecte cu prețuri ne mai pomenite, în lumea comercială europeană.

Încă ne mai audite

și expediază atari în toate părțile de lume pentru bani trimiși înainte (solviți momentan) sau cu rambursă postală, până atunci, până când este încă oare care proviziune de obiecte aici.

Marfa constă din obiectele cele mai necesare, lucrate mal bine, mai practice și ne mai pomenit de eftine, de care are necondiționat lipsă ori ce economiă de casă și fie-ce familie, și fiind-că societatea are filiale și în: **Paris, Londra, Brusela, Amsterdam, Marsilia, Lille, Kopenhaga, Varșovia, Petropole, Geneva, Zürich, Mailand și Turin**, așa dară unde cumpără mai întregă Europa, sperăm, cum-că și locuitorii monarhiei austro-ungare vor folosi acoastă ocașiune, carea nu se va mai da mai mult, și vor recomanda în interesul lor propriu cât se poate de mult, pentru că efinătatea aceasta necredibilă.

a pus în uimire lumea întregă.

Voiește cine-va să aibă ceva într-un adevăr bun, practic, absolut necesariu și prelungă aceasta încă ceva ne mai pomenit și necredibil de eftin, atunci să folosească aceasta ocașiune scumpă, carea nu va mai ocure în decurs de 100 ani și să comande cât se poate de iute și de mult. Cu stimă **Societatea de comerț franceză.**

În magazine este depositat următorul număr de marfe:

5000 de oroloage de busnariu — Cylinder din platina cea mai fină de argint, regulate pe minută, mai înainte cu 14 fl., acum numai cu 5 fl. 25 cr. — Un obiect foarte elegant. Cu o garanță pentru mersul acurat de 5 ani.

2325 oroloage Anker cu 15 rubine (curate) adevărate, repasate pe secundă escelent, mai înainte cu 21 fl., acum numai cu 7 fl. 25 cr. Coperișurile sînt fine. Platină de argint, gravat. Cu garanță de: 5 ani.

3650 oroloage remontoir de aur dublă, de tras la toartă, fără cheiă, cu urvagin fin regulat de platină, recunoscut de orologiu cel mai bun și eftin în lume, mai înainte cu 24 fl., acum numai cu 10 fl. 25 cr.

1400 oroloage adevărate-remontoir, de argint curat și probat de 13 loți, de tras la toartă, fără cheiă, cu întocmire pentru arătătoriu și cu uvaagiu adevărat de platină privilegiată, repasate pe se cundă, un preț necredibil, într-un adevăr ne mai pomenit de eftin: mai înainte cu 35 fl., acum numai cu 16 fl. 50 cr.

4200 oroloage franceze de deșteptat, și ca oroloage de masă foarte elegante, toate cu aparat de făcut șgomot, mai înainte cu 12 fl. acum numai cu 4 fl. 80 cr., foarte ac modate pentru fie-care familie și pentru fie-care meseriaș.

4980 mantele de ploaie americane de-Kautschuk, în toate mărimile, de o parte cu palton elegant, de altă parte cu manta de Kautschuk, prin carea nu străbate frigul și umezeala, mai înainte cu 18 fl., acum numai cu 9 fl. 80 cr. Vestimentul cel mai practic și mai eftin; o căciulă (coif) elegantă tot la acest vestiment cu 1 fl.

6500 dusine de unelte de mîncare de argint de Britania, marfa cea mai bună și mai grea adevărat engleză. Singurul și unicul fabricat în lume, care și după o folosire de 30 de ani rămâne așa de alb ca argintul curat de 13 loți, mai înainte o dusină cu 12 fl. acum 12 bucăți la olaltă numai 3 fl. 25 cr. Toate uneltele de mîncare anunțate de alte firma sînt numai imitații.

15000 dusine de linguri de mîncat de argint de Britania, de cel mai greu fel (calitate), cari rămân totdeauna albe. Aceste linguri nu se pot deosebi de linguri de argint curat de 13 loți. Mai înainte cu 8 fl., acum numai cu 2 fl. 50 cr. toate 12 linguri de mîncare; 12 linguri de ca-

fea însă, mai înainte cu 4 fl., acum cu 1 fl. 20 cr. Cu deosebire de recomandat.

2000 de linguri mari de ascos supă de argint de Britania, fabricatul cel mai greu și mai solid, cari rămân totdeauna albe, mai înainte cu 5 fl. acum numai cu 1 fl. Linguri mari de lapte mai înainte cu 3 fl. acum numai cu 50 cr.

2180 dusine de tase englezești de Britania, înfrunșate foarte fin, mari o bucată numai cu 1 fl. 75 cr. la olaltă. Important pentru ospetării, cafenele și privași.

5000 părechi de șfeșnice de salon, de oxyd de argint Britania, își păstrează sub garanță totdeauna culoarea, în fasonul cel mai elegant gotic, mai înainte cu 5 fl. acum o părechiă numai cu 1 fl. 15 cr. Foarte eftin.

6000 cutii de zăchar, cu coperiș argințit și cu tasă de argint de Britania, bucată numai cu fl. 1.20.

3570 fuste pentru dame—Jupon-Moiré, pompoase cu plisă dublu colorat, un vestiment de tot practic neprețuiv, mai înainte cu fl. 7.50, acum cu fl. 2.80.

4780 năfrămi de iarnă, pentru dame din lăna cea mai curată, în colorile de brillant cele mai noue precum roșu, alb, sur, brunet, violet etc., în o culoare sau în mai multe colori, bucată numai cu fl. 1.25.

3970 năfrămi de Cachemir, negre cu ciucuri de mătasa grei franțuzești, de 10/1, de mare, o năframă de tot elegantă, folositoare și practică. Prețul de mai înainte fl. 12, acum numai fl. 3.85. Fie-care damă, fie avută ori sormană seși procure sub ori ce condiție această năframă admirabilă.

3000 cămăși pentru bărbați din cel mai bun Shirting cu pept neted sau după fason, mai înainte fl. 4.50, acum numai fl. 2.50. Pepturile sînt toate cuadruple.

5250 cămăși pentru dame cu multe broderii svețiane și pompoase, mai înainte 6 fl. acum numai fl. 2.50. Premiate pentru calitatea escelentă.

6000 corsete de noapte pentru dame, cu broderii admirabile și pompoase preste întreaga lor lungime, mai înainte 7 fl. acum numai fl. 2.50. Un vestiment pompos pentru fie-care damă.

3460 ismene pentru dame, cu plisă și cu broderii sau din Prima-Chifon sau din Barcheu greu, mai înainte fl. 4.50, acum numai fl. 2.50. Și pentru bărbați.

6000 învălituri (Plaids) de călătorie curat englezești din Londra, fabricatul cel mai greu și mai solid, îndru adevăr absolut necesar pentru casă, familie, călătorie și îmbrăcăminte, bucată numai 7 fl. Mai înainte a costat de 5 ori atăta.

3900 pânză de casă — de Rumburg sau de Sternberg, de 30 de coți, țesătura cea mai bună și mai necesarie pentru fie-care familie, bucată numai cu fl. 5.40, se vinde sub garanță.

8000 covoaară (coperișe) de pat — Canevas, garantate de spalăt, de 25 coți, în colorare brunetă, albastră, violetă, toate cu vergi cu fl. 5.40, învîrgate roșu cu fl. 6.40.

5450 garnituri de masă, constătătoare din 12 serviete de Damast și din o față de masă mare de Damast, totul cu înfrunșări de flori pompoase, mai înainte cu prețul de 7 fl. acum numai totul la olaltă numai cu fl. 4.85, într-un adevăr necesari pentru fie care casă.

10000 dusine de batiste (năfrămi de buzunariu) franțuzești cu margini colorate, cari nu și perd culoarea, toate tivite, o dusină num-i cu fl. 1.50.

6000 dusine de batiste de mătasa, din mătasa cea mai fină și mai grea de Lyon, fie care bucată de altă culoare, mai înainte cu 12 fl. acum numai cu dusina cu fl. 3.95. Se pot folo-i și ca năfrămi de gumazi.

2450 dusine de ciorapi (colțuni) de mătasa americană, comoși de purtat, și sub ciorapi de iarnă, sugători de sudori, mai înainte fl. 8, acum toate 12 prechile la olaltă numai fl. 2.90, nec-sari pentru fie care.

1400 dusine de ciorapi de mătasa americană, sănștos de purtat, de oare-ce recoresc plăcut piciorul și sug în un mod plăcut sudorile, mai înainte cu 12 fl. 12 părechi, acum 3 pă-echi numai cu fl. 1.30. Ne mai pomenit.

8000 de pipe din spuma cea mai fină, cu arămi (verigi) pompoase de argint de China curat, bucată numai cu 1 fl. 95, necesare pentru fie-care fumătoriu.

1100 sugărete de spumă, de spumă curată și fină cu înfrunșări admirabile florentine și cu mamea de succin în Etni de catifele fină, mai înainte cu 8 fl. acum numai cu 1 fl. 50 cr., până când singur Etni-ul este atăt demn. Foate interesant pentru fie-care fumătoriu.

2000 inele cu brilante. Imitațiune Fabrica-ul cel mai nobil și mai amăgitoriu cu splendoarea (lu-

ciul) cea mai pompoasă și necredibilă, puse în aur dublă, mai înainte cu 10 fl. acum numai cu 3 fl. toate în Etni foarte fin de catifea.

2000 de părechi de cercei cu brilante. Imitațiune. Puse (petrile) în argint curat de 13 loți, cu 2 bumbuș, cari nu-i po-te deosebi nici un aurariu din lume de cei adevărați, mai înainte cu 12 fl. acum numai cu părechiă, în Etni fin de catifea cu 2 fl. 50.

1600 medailoane cu brilante. Imitațiune din aur dublă, provădute cu imitațiunile cele mai frumoase de brilante, cari nu se pot deosebi de aurul curat. Mai înainte cu 9 fl. acum numai cu 3 fl. 50. Un obiect pompos.

1200 brășete cu brilante, chiar ca cele adevărate, nici un aurariu din lume nu le poate deosebi de cele adevărate, cu imitațiuni de bilante, mai înainte cu 16 r acum numai cu 3 fl. O minune în lucruri de pețioare.

1750 broșuri cu brilante. Imitațiune în margini foarte fine de imitațiuni de argint provădute cu mai mult de 20 de petri pețioase imitate, mai înainte cu 12 fl. acum numai cu 2 fl. 50.

5000 lanturi de oroloage de aur foarte fin imitat, lanț dublu, care nu se poate deosebi de cele adevărate, în fasonul cel mai fin de aur, bucată numai 2 fl. 50.

5000 cămăși de mătasa — Finish, fabricat saxonic, de tot folositoare pentru încungurarea recelei, bucată numai 1 fl. 50, o trebuință absolută pentru bărbași și doamne.

5000 corsete un rețea și cu lăna, fabricat american. Un obiect de trebuință absolută pentru fie-care om. Scut contra recelei, numai cu 1 fl. 50. Esclente pentru bărbași și doamne.

5000 corsete de lăna lucrate cu artă, fabricat englesesc, necesare pentru bărbași, doamne și copii bucată cu 1 fl. 50.

5000 ismene de lăna lucrate cu artă, fabricat francez, o trebuință absolută pentru bărbași și doamne, garanție contra recelei, foarte elegante, bucată cu 1 fl. 50.

5000 pachete de Himalaya, fabricat american, necesare pentru bărbași și doamne, se poartă pe corpul gol sau preste cămășă, în timpuri reci și umede, bucată cu 1 fl. 50.

Ca document al solidității celei mai stricte se primesce fie-care obiect, care nu convine, înderept, și paralele se reîntorc, fie-care comandă este așa dară fără riscu. Comandele se efectuesc, fiă că se fac cu rambursă postală, sau că se trimite suma mai înainte, chiar așa de consciinșos, ca și când respectivul ar fi de față în persoană. Să se convingă fie-care prin o probă despre efinătatea ne mai pomenită.

[606] 1—2

Adresa unde sînt de a se face toate comandele: **A. Fraiss, Hauptdepot internationaler Fabricate, II. Bezirk, obere Donaustrasse Nr. 107, WIEN.**